

Zpráva o výkonu regionálních funkcí knihoven v Olomouckém kraji za rok 2025

VĚDECKÁ
KNIHOVNA
V OLOMOUCI

VKOL

Úvod

Vědecká knihovna v Olomouci jakožto krajská knihovna Olomouckého kraje na základě § 2 písm. h) zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb zajišťuje mimo jiné i krajskou koordinaci výkonu regionálních funkcí.

Při poskytování regionálních služeb vychází z následujících dokumentů:

- Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinace v rámci České republiky z roku 2019.
- Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky.
- Koncepce zajištění výkonu regionálních funkcí v knihovnách Olomouckého kraje na období 2021 - 2027.

Činnosti v oblasti regionálních funkcí v kraji zajišťuje oddělení regionálních služeb knihovnam Olomouckého kraje. Krajská knihovna je spolu s pověřenými knihovnami garantem plnění cílů regionálních funkcí v Olomouckém kraji.

Pracovníci oddělení plní a koordinují regionální funkce v kraji. Při této své práci spolupracují s pověřenými knihovnami, s Knihovnickým institutem Národní knihovny ČR a Sekcí pro regionální funkce Sdružení knihoven ČR, pravidelně se také účastní porad Sekce vzdělávání SKIP a porad Sekce veřejných knihoven. Mezi hlavní činnosti patří poradenská činnost, metodické návštěvy, aktualizace adresáře knihoven v kraji, budování krajského webového portálu pro knihovníky. Důležitou součástí této činnosti je také organizace odborného vzdělávání knihovníků.

Krajská a pověřené knihovny zajišťovaly pro obsluhované knihovny Olomouckého kraje tyto regionální funkce: nákup, zpracování, distribuci výměnných souborů, metodickou a konzultační činnost, pomoc při zavádění nových informačních technologií, vzdělávání knihovníků, revizi a aktualizaci knihovního fondu, statistiku, zpracování knihovnických fondů zakoupených z prostředků obcí a podporu vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit v knihovnách.

V roce 2025 byly regionální funkce zajišťovány pro 470 obsluhovaných knihoven, což je stejný počet jako v předešlém roce.

Tato zpráva je zpracována v souladu s Metodickým pokynem MK ČR k zajištění výkonu RF knihoven a jejich koordinaci na území ČR. Údaje a data v ní jsou čerpány ze zpráv a výkazů o výkonu RF v roce 2025 pověřených knihoven v Olomouckém kraji.

1. Finanční zabezpečení výkonu regionálních funkcí

V roce 2025 Olomoucký kraj na zajištění a výkon regionálních funkcí poskytl částku **15 181 000 Kč**.

V roce 2025 podpořil Olomoucký kraj poprvé projekt Bookstart – S knížkou do života, a to částkou 400 000 Kč.

Na výkon RF: 14 781 000 Kč

Bookstart - S knížkou do života: 400 000 Kč

Celkem: 15 181 000 Kč

Dotace byla pověřeným knihovnám poskytnuta na základě Smlouvy o přenesení výkonu regionálních funkcí uzavírané s Vědeckou knihovnou v Olomouci a Smlouvy o poskytnutí dotace mezi Olomouckým krajem a pověřenými knihovnami, která byla uzavřena dne 23. 1. 2025. Finanční prostředky měly knihovny k dispozici na začátku února 2025. Částka byla mezi pověřené knihovny rozdělena dle Metodického pokynu Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven.

Smlouvy o přenesení výkonu regionálních funkcí mezi VKOL a sedmi pověřenými knihovnami byly podepsány 16. prosince 2024.

V březnu pak byl s pověřenými knihovnami podepsán dodatek ke smlouvě z důvodů navýšení tarifních platů od ledna 2025.

Tab. 1: Přehled dotací RF na rok 2022 - 2025

	2022	2023	2024	2025
Městská knihovna Šumperk	2 460 414	2 648 586	2 656 119	2 829 970
Městské kulturní zařízení Jeseník	725 264	777 053	768 499	783 471
Městská knihovna Prostějov	2 558 685	2 778 044	2 788 467	2 871 093
Knihovna města Olomouce	3 102 451	3 336 118	3 420 912	3 505 237
Městská knihovna Přerov	1 438 186	1 553 796	1 565 719	1 606 733
Městské kulturní zařízení Hranice	795 834	876 832	862 017	893 521
Městská knihovna v Lipníku	653 166	703 571	688 267	772 975
Vědecká knihovna v Olomouci	1 386 000	1 461 000	1 385 000	1 518 000
Celkem na výkon RF	13 120 000	14 135 000	14 135 000	14 781 000
Bookstart – S knížkou do života	0	0	0	400 000
Celkem	13 120 000	14 135 000	14 135 000	15 181 000

Tab. 2: Porovnání finančních nákladů na nákup knih, služeb a na mzdy

	2023			2024			2025		
Náklady na:	knihy	mzdy	služby	knihy	mzdy	služby	knihy	mzdy	služby
Šumperk	23,34	35,02	24,03	24,88	33,75	24,12	24,40	34,98	24,74
Jeseník	12,84	54,54	15,44	13,64	53,75	14,29	14,03	53,94	12,48
Prostějov	17,59	58,13	0	16,97	58,34	0	18,11	57,07	0
Olomouc	26,84	32,97	10,03	28,06	33,62	9,57	27,24	35,09	9,48
Přerov	18,66	51,20	6,18	20,61	50,55	6,18	18,11	53,24	6,57
Hranice	11,70	39,47	30,55	9,46	40,67	31,74	12,45	38,87	31,63
Lipník	26,06	26,76	29,27	24,31	28,12	29,92	25,04	30,43	28,50
Celkem % z dotace	21,13	42,58	13,10	19,64	45,59	11,70	21,65	43,12	13,11

2. Obsluhované knihovny

Síť knihoven v Olomouckém kraje lze považovat za stabilní a v posledních letech nedochází k žádným výrazným výkyvům v počtu obsluhovaných knihoven. V roce 2025 bylo obsluhováno 470 knihoven, což je stejný počet jako v roce předešlém.

V regionu Přerov evidujeme 2 nezařazené knihovny a v regionu Olomouc 1 nezařazenou knihovnu, které nejsou příjemci regionálních služeb. Těmto knihovnám je pouze zasílána nabídka odborného školení a zpracována statistika.

Tab. 3: Počet obsluhovaných knihoven v roce 2025

Region	Celkový počet knihoven	Z toho:		
		profesionálních knihoven	střediskových knihoven	poboček
Šumperk	87	16	6	18
Jeseník	23	7	4	0
Prostějov	111	7	0	13
Olomouc	126	14	4	23
Přerov	59	2	2	0
Hranice	32	3	2	5
Lipník	32	3	3	0
Celkem	470	52	21	59

3. Hodnocení jednotlivých činností regionálních funkcí

3.1. Poradenská, konzultační a metodická činnost

Poradenská, konzultační a metodická činnost stále patří k nejvíce využívaným službám, využilo ji 99,78 % obsluhovaných knihoven (do procentuálního vyjádření nejsou započítány knihovny obsloužené VKOL).

V roce 2025 byl obslužen o 17 knihoven více než v roce 2024. Meziročně došlo k poklesu počtu konzultací o 416. Uskutečnilo se o 9 metodických návštěv více.

Poradenská a konzultační činnost se nejčastěji zaměřuje na pomoc při zpracování grantových žádostí, ovládání knihovnických systémů Clavius, Claviu REKS a Tritius, vedení výpůjčního protokolu, zpracování statistických výkazů. V regionu Prostějov

pak přechod na KOHU. Konzultace se často týkají i výkonu regionálních funkcí. Knihovníci také konzultují s metodiky soutěž Vesnice roku a přípravu knihovny na návštěvu hodnotící komise. Dále se zaměřovaly na programy Bookstart – S knížkou do života, Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka a Noc s Andersenem. Zvýšený počet konzultací a metodických návštěv se zpravidla týká knihoven, kde se mění knihovník nebo se připravuje a probíhá rekonstrukce knihovny. Pověřené knihovny intenzivně pomáhají malým obecním knihovnám při změně vzhledu knihoven, obměně nábytku, s vybavením dětských koutků apod.

Tab. 4: Porovnání konzultační a metodické činnosti

Region	Počet obslužených knihoven		Počet konzultací		Počet metodických návštěv	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Šumperk	66	86	160	72	93	115
Jeseník	22	22	61	52	10	5
Prostějov	110	110	263	258	173	182
Olomouc	126	125	964	705	395	376
Přerov	58	58	209	141	46	56
Hranice	32	29	71	68	31	30
Lipník	31	32	98	74	31	31
Celkem bez VKOL	445	462	1826	1370	779	795
VKOL	150	160	170	210	14	7
Celkem s VKOL	--	--	1996	1580	793	802

3.2. Statistika knihovnických činností

Sběr statistických dat za rok 2024 v kraji proběhl bez problémů. Data jsou zpracovávána v programu STAT Excel, který je pro všechny regiony nakupován a placen centrálně Vědeckou knihovnou v Olomouci. Statistika je zpracovávána i pro knihovny, které nejsou zařazeny do systému RF.

Statistická data knihovny dále využívají při své práci a plánování. S výsledky seznamují zřizovatele knihoven.

Na poradách a aktivech byli knihovníci informováni o změnách ve vykazování knihoven za rok 2025 a o postupném zapojování profesionálních knihoven, které by postupně měly odesílat své výkazy do NIPOS samostatně přes své heslo a přihlášení. K tomuto proběhly na podzim roku 2025 webináře a v prosinci ve Vědecké knihovně v Olomouci školení.

3.3. Vzdelávání knihovníků v kraji

Krajská a většina pověřené knihovny připravují v rámci RF vzdělávací akce pro knihovníky Olomouckého kraje.

V průběhu roku 2025 měli knihovníci možnost navštívit v Olomouckém kraji 48 vzdělávacích akcí. Této možnosti využilo 614 knihovníků ze 131 knihoven, ve VKOL pak z 90 knihoven, celkem tedy ze 221 knihoven. Nabídku vzdělávacích akcí ve VKOL využilo 19,15 % knihoven v regionu. Nabídky vzdělávání v celém regionu pak využilo 27,87 % knihoven.

Krajské vzdělávací centrum při plánování odborného vzdělávání vychází z Koncepce k zajištění výkonu regionálních funkcí v Olomouckém kraji v letech 2021–2027, ale také z výsledků evaluačních dotazníků. Ty jsou zasílány účastníkům po každé vzdělávací akci. Sestavování vzdělávacího plánu probíhá ve spolupráci s pověřenými knihovnami a na základě aktuálních požadavků zaměstnavatelů, ale i zaměstnanců, s přihlédnutím k vývoji trendů v oboru knihovnictví a informačních služeb. Knihovníkům je také k dispozici dotazník na webu VKOL, kam mohou posílat své náměty na vzdělávací akce.

Ve spolupráci s Krajskou knihovnou Františka Bartoše ve Zlíně byl nově knihovníkům nabídnut **e-learningový kurz Minimum obecního knihovníka**. Kurz v rozsahu 30 hodin obsahoval 10 modulů, z nichž každý byl zakončen testem. O kurz je ze strany knihovníků velký zájem a je hodnocen pozitivně.

- jarní běh (duben–červen), 31 účastníků, úspěšně kurz absolvovalo 28 knihovníků,
- podzimní běh (říjen–prosinec), 28 účastníků, úspěšně kurz absolvovalo 22 knihovníků.

V roce 2025 Vědecká knihovna v Olomouci realizovala tyto vzdělávací akce:

- 26. 3. seminář **Inspirace z knihoven**, RNDr. Lenka Prucková, Mgr. Petra Danihelová, Bc. Miroslava Dvorská,
- 30. 4. inspirační seminář **Bookstart - S knížkou do života**, Mgr. Barbora Čížinská, Mgr. Milena Orlichová, Mgr. Michaela Žišková, Mgr. Klára Křivánková, Mgr. Petra Ornstová,
- 4. 6. seminář **Knihy Ester Staré - rozvoj vyjadřovacích schopností hravě, čtení i pro nečtenáře**, Ester Stará,
- 18. 6. seminář **Digitální služby státu v knihovnách**, Mgr. Anna Vitásková, Mgr. Martin Král,
- 10. 9. seminář **Newspeak kyberbezpečnosti**, Eva Žáčková,
- 24. 9. seminář **Databanka: Kurz Čtením a psaním ke kritickému myšlení pro učící knihovníky**, Mgr. Magdalena Handlířová,
- 8. 10. literární přednáška **Agatha Christie v knihovnách**, Jana Ohnesorg, Juan Zamora,
- 5. 11. literární přednáška **Za tajemstvím českých lidových pohádek**, PhDr. Jaroslav Otčenášek, Ph.D.,
- 12. 11. školení **Katalogizace zvukových dokumentů podle pravidel MARC21/RDA**, Mgr. Lenka Hrubá,

- 10. 12. školení **Portál Knihovny.cz: co nabízí a jak ho využít naplno**, Dominika Pavčík Borbélyová,
- 10. 12. seminář **Roční výkaz o knihovně a přímý elektronický sběr dat**, Mgr. Lucie Macháčková.

V rámci dotačního programu VISK 2 bylo v projektu Vzdělávání knihovníků Olomouckého kraje uskutečněno 5 kurzů.

- 6. 2. školení **Aplikace a nástroje pro knihovníky**, Mgr. Michaela Mrázová (Šumperk),
- 19. 3. školení **Aplikace a nástroje pro knihovníky**, Mgr. Michaela Mrázová (VKOL),
- 16. 4. kurz **Lektorské dovednosti pro práci s dětmi**, Mgr. Vanda Vaníčková, Ph.D., Bc. Adam Cvik,
- 7. 5. kurz **Lektorské dovednosti**, Mgr. Vanda Vaníčková, Ph.D., Bc. Adam Cvik,
- 15. 10. kurz **Tvorba metodických materiálů ve vzdělávání**, Mgr. Vanda Vaníčková, Ph.D.

Vědecká knihovna v Olomouci uspořádala celkem 18 vzdělávacích akcí v rozsahu 128 hodin, kterých se zúčastnilo 374 knihovníků.

V regionech evidujeme tato školení:

- **vzdělávací seminář pro knihovny regionu Šumpersko**, Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk
- **seminář k vykazování statistických údajů do Kult**, Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk
- **Setkání knihovníků obecních knihoven a místních částí**, Městská knihovna Přerov
- školení **programu CoHa**, Městská knihovna Prostějov
- **setkání knihovníků regionu Prostějov**, Městská knihovna Prostějov
- **dvě setkání knihovníků okresu Olomouc**, příklady dobré praxe

Dvě pověřené knihovny zorganizovaly pro své regiony studijní zájezdy do knihoven. Knihovna města Olomouce připravila exkurzi do knihovny Žďár nad Sázavou. Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk uspořádala pro knihovny regionu Šumpersko zájezd do knihoven: Městská knihovna Havířov, Karviná, Místní knihovna Petrovice u Karviné a k Šikmému kostelu.

3.3.1. Porady

V roce 2025 se konalo 28 porad, kterých se zúčastnilo 278 knihovníků ze 146 knihoven, což je 31,06 % z celkového počtu obsluhovaných knihoven (včetně VKOL).

Pověřené knihovny připravují porady jak pro profesionální knihovny, tak aktivy pro neprofesionální knihovníky. Problematická bývá nízká účast neprofesionálních knihovníků z menších knihoven na poradách a aktivech. Ta je způsobena tím, že knihovníci z malých knihoven jsou často v produktivním věku a v době konání porad jsou v zaměstnání nebo ve škole.

Porady mívají vzdělávací obsah a jsou na nich probírána aktuální témata, jsou vyhodnocovány statistické ukazatele. Knihovníci jsou motivováno do komunitních činností a do zapojení do knihovnických projektů apod. Knihovníci jsou seznamováni s vhodnými formami aktivit a akcí, které mohou být realizovány i v rámci malých obecních knihoven. Jsou představovány jak celostátní knihovnické akce, tak příklady dobré praxe z jiných knihoven.

Dvě porady ředitelů knihoven pověřených výkonem regionálních funkcí svolala Vědecká knihovna v Olomouci.

Tab. 5: Porovnání poradenské činnosti

Region	Počet obslužených knihoven		Počet akcí		Počet účastníků	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Šumperk	40	41	8	8	87	83
Jeseník	13	12	2	2	18	19
Prostějov	10	24	2	1	14	24
Olomouc	4	4	2	2	15	15
Přerov	58	21	5	4	57	48
Hranice	15	15	5	5	35	35
Lipník	21	22	4	4	21	28
Celkem	161	139	28	26	247	252

3.4. Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce

Stav výměnného fondu k 31. 12. 2025 činil 210 248 knihovních jednotek. Meziroční přírůstek byl 12 259, zde došlo k nárůstu o 264 jednotek. Výměnné soubory už nejsou jen knihy, ale řada knihoven nakupuje již i stolní hry, Albi tužky, knihy k těmto tužkám nebo zvukové knihy.

I v roce 2025 se pokračovalo ve výrazném vyřazování ve výměnných fondech. Celkem bylo vyřazeno 18 122 knihovních jednotek.

V roce 2025 bylo v přepočtu na každou obsluhovanou knihovnu nakoupeno 26,48 nových knihovních jednotek, u obslužených knihoven to je 30,12 nových knihovních jednotek. Každá obslužená knihovna měla pro své uživatele k dispozici průměrně 516,58 knihovních jednotek.

Tab. 6: Stav výměnného fondu, přírůstek, úbytek

Region	Stav výměnného fondu		Roční přírůstek výměnného fondu		Roční úbytek výměnného fondu	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Šumperk	40 614	39 943	2 896	3 056	1 507	3 727
Jeseník	9 217	8 459	512	563	945	1 321
Prostějov	54 594	52 744	1 887	1 990	1 755	3 840
Olomouc	37 954	37 548	3 768	3 703	6 806	4 110
Přerov	28 991	27 854	1 399	1 191	2 873	2 328
Hranice	26 838	26 649	815	940	149	635
Lipník	18 396	17 051	718	816	506	2 161
Celkem	216 604	210 248	11 995	12 259	14 541	18 122

3.4.1. Cirkulace výměnných souborů

Možnost získat soubor knih z výměnných fondů využilo 407 knihoven, což je 87,90 %. To je o 15 knihoven více než v předešlém roce.

Do jedné obsloužené knihovny bylo v roce 2025 průměrně dodáno v souborech 242,32 knihovních jednotek.

Knihovny si zapůjčily 2 203 souborů, tedy o 54 souborů méně než v roce 2024. Počet svazků v souborech klesl o 2 477 KJ. Každá obsloužená knihovna si odebrala v průměru 4,97 souborů. Do jednoho souboru bylo zařazeno v průměru 48,75 svazků.

Tab. 7: Cirkulační činnost v letech 2024 a 2025

Region	Počet obsloužených knihoven		Počet expedovaných souborů		Počet KJ v souborech	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Šumperk	80	79	485	398	21 069	17 868
Jeseník	19	19	434	488	4 088	5 024
Prostějov	58	73	131	129	7 913	8 034
Olomouc	120	120	360	360	37 954	37 548
Přerov	57	57	172	158	17 612	16 699
Hranice	30	30	274	274	3 438	3 257
Lipník	28	29	401	396	9 027	10 194
Celkem	392	407	2 257	2 203	101 101	98 624

Tab. 8: Průměrný počet dodaných knih v rámci cirkulační činnosti

Region	Průměrný počet KJ na 1 obslouženou knihovnu		Průměrný počet KJ v jednom cirkulačním souboru	
	2024	2025	2024	2025
Šumperk	263,36	226,18	43,44	44,89
Jeseník	215,16	264,42	9,42	10,30
Prostějov	136,43	110,05	60,40	62,28
Olomouc	316,28	312,9	105,43	104,3
Přerov	308,98	292,96	102,40	105,69
Hranice	114,6	108,57	12,55	11,89
Lipník	322,39	351,52	22,51	25,74
Celkem	257,91	242,32	44,79	44,77

3.4.2. Nákup a zpracování knihovního fondu z prostředků obcí

Nákup a zpracování knihovního fondu, který je zakoupen z prostředků obcí je prováděn na základě smluv uzavřených mezi zřizovateli knihoven a knihovnou pověřenou výkonem regionálních funkcí. V některých regionech Olomouckého kraje je nákup knih za vlastní prostředky zakotven ve smlouvách (Šumperk, Přerov, Hranice). Knihy jsou díky množstevnímu rabatu nakupovány hospodárně.

Nákupem knihovního fondu, který finančně zajišťují zřizovatelé knihoven bylo obslouženo 170 knihoven, to je 36,72 % obsluhovaných knihoven. V roce 2025 bylo obslouženo o 6 knihoven více než v roce 2024 a nakoupeno bylo o 792 knihovních jednotek více oproti roku 2024. U této služby v posledních letech zaznamenáváme stále mírný nárůst zájmu.

Z prostředků obcí se knihy do výměnného fondu nakupují v regionu Hranice.

Tuto regionální službu vykonávala většina pověřené knihovny. Výjimku tvoří knihovna v Jeseníku a ve velmi omezeném počtu pouze dvou knihoven knihovna v Prostějově. Rozsah obslužených knihoven se v jednotlivých regionech značně liší. Vysoké procento obslužených knihoven mají knihovny Přerov, Lipník a Šumperk.

Tab. 9: Nákup knih do kmenových fondů z prostředků obcí v rámci služeb RF

Region	Počet obslužených knihoven		Počet nakoupených KJ z prostředků obcí		% obslužených knihoven z celkového počtu	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Šumperk	58	57	2 682	2 420	66,66	66,30
Jeseník	0	0	0	0	0	0
Prostějov	0	2	0	53	0	1,8
Olomouc	24	32	1 570	2 006	19,2	25,6
Přerov	47	43	2 369	2 805	81,03	74,14

Hranice	11	9	538	538	35,48	29,03
Lipník	24	27	597	726	80	87,10
Celkem	164	170	7 756	8 548	35,42	36,72

Zpracování knih nakoupených z vlastních rozpočtů obcí je realizováno v jednotlivých regionech odlišně. V některých regionech si obecní knihovny knihy obalují nebo si zajišťují dopravu.

Do zpracovaných svazků jsou zahrnovány i dary od čtenářů, které chtějí knihovny zařadit do fondu, a samozřejmě knihy, které si daná knihovna nakoupila sama.

Tab. 10: Počet knihoven využívajících službu zpracování knih nakoupených z prostředků obcí

Region	Počet obslužených knihoven		Počet zpracovaných KJ		% obslužených knihoven z celkového počtu	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Šumperk	69	64	3 572	3 892	79,31	74,42
Jeseník	16	13	2 308	2 787	72,73	59,09
Prostějov	3	2	43	53	2,73	1,8
Olomouc	54	85	3 371	4 334	43,2	68
Přerov	47	47	2 969	3 566	81,03	81,03
Hranice	0	21	0	117	0	67,74
Lipník	25	28	819	742	83,33	90,32
Celkem	214	260	13 082	15 491	46,22	56,16

Bylo obsluženo o 46 knihoven více než v roce 2024. Zpracováno o 2 409 knihovnických jednotek více. I u této služby se rozsah obslužených knihoven v jednotlivých regionech liší.

4. Podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit

V prosinci 2019 byl vydán aktualizovaný Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území ČR, kde byla vymezena nová služba poskytovaná obsluhovaným knihovnám – podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit. Cílem je podpora transformace knihoven na informační, vzdělávací, kulturní a komunitní centra obcí.

Náplní této služby je metodická, případně praktická pomoc při pořádání vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit, které přispívají k rozvoji společenského a kulturního života v obci. Je podporována spolupráce se školami, spolky a dalšími subjekty v místě. Pro obsluhované knihovny mohou být připraveny ukázky moderních vzdělávacích aktivit, prezentace příkladů dobré praxe v pověřené knihovně.

Knihovny se postupně učí tuto činnost vykazovat a rozvíjet tuto metodickou pomoc.

V roce 2025 bylo takto **obsluženo 38 knihoven** v kraji a realizováno 48 akcí.

5. Pomoc při revizi a aktualizaci knihovního fondu

Revize knihoven v Olomouckém kraji jsou prováděny na základě plánu revizí, tak jak stanovuje zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování knihovnických a informačních služeb (tzv. knihovní zákon). Knihovnám je při revizích nabízena jak pomoc metodická, tak i praktická.

Počet revidovaných svazků se z povahy služby každoročně liší. V roce 2025 bylo v Olomouckém kraji zrevidováno 255 667 KJ z 102 knihoven.

6. Nejlepší venkovský knihovník Olomouckého kraje 2025

Dne 29. září 2025 se v Červeném kostele uskutečnilo slavnostní Setkání knihovníků Olomouckého kraje, na kterém bylo předáno ocenění Nejlepší venkovský knihovník Olomouckého kraje 2025. Soutěž vyhlašuje Vědecká knihovna v Olomouci společně s Olomouckým krajem.

Předáno bylo také ocenění MARK Olomoucký kraj pro mladé talentované knihovníky do 35 let.

1. místo: Veronika Kamená, Obecní knihovna Čelechovice na Hané
2. místo: Mgr. Lenka Kurialová, Knihovna Dolany
3. místo: Ing. Barbora Cifrová, Mgr. Kristýna Faltýnková, Stanislav Frydrych, Obecní knihovna Prosenice

Cílem ocenění je především poděkovat aktivním knihovníkům za jejich práci a zároveň pozvednout prestiž jejich činnosti a vyjádřit podporu těmto pracovníkům na krajské úrovni.

MARKem Olomouckého kraje pro rok 2025 se stala Bc. Viktorie Machalová z Knihovny města Olomouce.

7. Závěr

Stále je patrný pozitivní trend, kdy se knihovny na malých i větších obcích postupně opravují, stěhují do nových prostor a vedení obcí věnuje knihovnám pozornost a péči. V mnoha knihovnách metodici sledují pozitivní trendy, kdy i v malých knihovnách narůstá počet besed a akcí, knihovny se zapojují do celostátních akcí na podporu čtenářství. I v roce 2025 byla řada knihoven zrekonstruována, vybavena novým nábytkem (např. Hlubočky - Mariánské údolí, Bohuňovice, Velký Újezd, Mohelnice, Ruda nad Moravou, Loštice, Horní Těšice, Laškov, Dobromilice, Jednov, Pivín, Malé Hradisko, Lazníčky, Lazníky, Beňov, Hradčany, Soběchleby).

Na podzim roku 2024 zasáhla některé knihovny v regionu Jeseník a Šumperk ničivá povodeň. V regionu Šumperk byla postižena knihovna v Bohdíkově. V regionu Jeseník byla postižena pověřená knihovna v Jeseníku (zcela vytopený sklad knih), knihovna v Mikulovicích a v České Vsi. Obecní knihovna Česká Ves byla zcela zničena a přišla o veškerý fond.

Obecní knihovna **Česká Ves** byla otevřena 14. února 2025. Návštěvníkům slouží Modulární knihovna. V roce 2026 je plánováno pořízení přístavby, které bude sloužit jako skladovací prostor a sociální zařízení. Původní prostory knihovny byly zcela zničeny, včetně celého fondu a vybavení. Fond knihovny byl budován již od října 2024 z darů občanů, organizací, nakladatelů a knihoven z celé České republiky. Původní fond byl po provedené revizi odepsán.

V Místní knihovně **Mikulovice** probíhaly renovační práce až do července 2025. Knihovna je zrekonstruována a vybavena novým nábytkem. Velká část fondu musela být odepsána. Jak knihy zasažené přímo vodou, tak i ty, které byly dlouhou dobu uloženy v nevyhovujících podmínkách.

Na závěr je třeba poděkovat všem, kteří se podílejí na zajištění a rozvoji výkonu regionálních funkcí knihoven v Olomouckém kraji. Velké poděkování patří především knihovníkům v obecních knihovnách za jejich každodenní práci, nasazení a péči o čtenáře všech generací. Stejně tak děkujeme metodikům regionálních funkcí za jejich odborné vedení, podporu a systematickou pomoc knihovnám v regionu.

Poděkování náleží také ředitelům pověřených knihoven za jejich spolupráci, podporu a koordinaci činností, které jsou pro kvalitní zajištění regionálních funkcí klíčové.

Poděkování směřuje rovněž k vedením obcí a zřizovatelům knihoven, kteří svou podporou vytvářejí podmínky pro fungování knihoven jako důležitých kulturních a komunitních center. Velmi si vážíme dlouhodobé podpory Olomouckého kraje, díky níž mohou být regionální funkce knihoven stabilně rozvíjeny.

Zvláštní poděkování patří Olomouckému kraji také za novou dotační podporu projektu Bookstart – S knížkou do života, která umožní dále posilovat vztah nejmenších dětí a jejich rodin ke čtení a knihám.

